

Module schematherapie bij adolescenten

Periode februari – maart 2019

RINO Zuid

1. Algemene informatie

Schematherapie is een integratieve vorm van psychotherapie die in de jaren 90 van de vorige eeuw ontwikkeld is door Jeffrey Young en anderen in de behandeling van ernstige persoonlijkheidsproblematiek. Schematherapie integreert cognitieve-, experiëntiële- en gedragsmatige technieken in een therapiemodel waarbij de therapeutische relatie het belangrijkste instrument tot verandering is.

Inmiddels is uit diverse behandelstudies gebleken dat schematherapie zeer effectief is in de behandeling van persoonlijkheidsstoornissen bij volwassenen, zowel in een individuele als een groepssetting. De uitgangspunten en de methoden en technieken van schematherapie lijken goed aan te sluiten bij de manier van werken van therapeuten in de Kinder & Jeugdzorg. In het afgelopen decennium is er dan ook veelvuldig ervaring opgedaan in het toepassen van schematherapie in de behandeling van adolescenten.

De huidige module heeft 2 doelstellingen; enerzijds biedt het deelnemer de mogelijkheid kennis en ervaring op te doen met kernbegrippen uit schematherapie zoals Limited Reparenting, schemamodi, Imaginatie rescripting en de meerstoelentechniek. Op de tweede plaats biedt de module ook de mogelijkheid om vanuit deze kennis de vertaalslag te maken naar het werken met Adolescenten. Verschillende experts in het werken met schematherapie zullen door middel van veelvuldige demonstraties en oefeningen ervoor zorgen dat u aan het eind van de module voldoende vertrouwen en ervaring heeft opgedaan om basiselementen uit de schematherapie toe te passen in uw klinische praktijk.

2. Doelstelling module

Deze module moet gezien worden als een introducerende module met een verdiepingsdag in Schematherapie bij Kinderen en adolescenten. Aan het einde van de module hebben deelnemers voldoende basiskennis en ervaring opgedaan om de geleerde vaardigheden toe te gaan passen in de praktijk. In die praktijk is echter wel verdere supervisie noodzakelijk om dit met voldoende kwaliteit te kunnen doen. Bovendien wordt verwacht dat therapeuten, die na deze module schematherapie willen toepassen in hun praktijk, deelnemen aan een intervisie waarin andere schematherapeuten participeren. In de vervolgmodule van 25 uur wordt dieper ingegaan op de toepassing van schematherapie bij jongeren en hun ouders.

Inhoud

In de module komen volgende onderwerpen aan bod:

- Inleiding, theorie en concepten van de schematherapie: basisbehoeften, schema's en modi met de toepassing adolescenten
- Het opstellen van een casusconceptualisatie (i.c. het modusmodel) als basis voor het verdere schematherapeutische proces
- Het schematherapeutische proces met aandacht voor therapeutische relatie en specifieke schematherapeutische technieken
- Verdieping schematherapie bij adolescenten met inleidende aandacht voor ouderschematherapie

Onderwerpen

- Theorie, concepten schematherapie: basisbehoeften, schema's, modi
- Diagnostiek binnen de schematherapie: vragenlijsten, diagnostische imaginatie, levensverhaal, cognitieve technieken
- Opstellen casusconceptualisatie + formulering doelen + verloop
- Therapeutische relatie binnen de schematherapie
- Werken met experientiele technieken
- Werken met cognitieve technieken
- Werken met gedragstechnieken
- Toepassing schematherapie bij adolescenten + ouders

Algemene leerdoelen

Na afloop van de module:

1. heeft u inzicht in en basisvaardigheid in de schematherapeutische wijze van denken;
2. kunt u de schematherapeutische concepten (basisbehoeften, schema's en modi) toepassen in de eigen praktijk;
3. kunt u het schematherapeutisch proces toepassen;
4. kunt u een casusconceptualisatie opstellen, i.c. het modusmodel samen met cl.
5. kunt u de therapeutische relatie aangaan met cl. vanuit de schematherapie (rekening houdend met gemiste basisbehoeften van cl.) miv hanteren van eigen schema's
6. kunt u de basistechnieken van de schematherapie toepassen binnen het schematherapeutisch proces
7. kunt u de toepassing van bovenstaande maken naar adolescenten en hun ouders.

3. Werkvormen

- presentatie door docenten (aan de hand van powerpointpresentaties)
- demo door docenten van specifieke technieken of demo aan de hand van dvd-materiaal
- oefenen in 2 of 3-tallen van de specifieke technieken
- ervaringsoefeningen gericht op eigen schema's, modi en reflectie hierop
- groepsoefeningen

4. Doelgroep

Hulpverleners in het kader van de postdoctorale opleiding psychotherapie. Het hebben van kennis en vaardigheden van cognitieve therapie bij As I problematiek is noodzakelijk.

5. Docenten

Mieke Boots, drs. Klinisch psychologe/psychotherapeute. Supervisor vGCT/schematherapie/ISST
Eigen praktijk Sittard mieke_boots@msn.com

Marian Blokland, drs. psychotherapeute. Supervisor vGCT/schematherapie
Youz, afdeling kinderen en jeugdigen Maastricht marianblokland@icloud.com

6. Programma

Ontmoeting	Datum	Tijd	Onderwerp	Docent(en)
1	11-02-2019	09.30 – 16.30 uur	Theorie schema's en coping stijlen Therapeutische relatie	Mieke Boots
2	18-02-2019	09.30 – 16.30 uur	Therapeutische technieken en werken met de modi	Marian Blokland
3	25-02-2019	09.30 – 16.30 uur	Vragenlijsten interpreteren, werken met de modi meerstoelen techniek	Mieke Boots
4	11-03-2019	09.30 – 16.30 uur	Werken met de modi, Limited setting werken met heftige emoties	Marian Blokland
5	18-03-2019	09.30 – 16.30 uur	Casusconceptualisatie Werken met schema genogram	Mieke Boots

7. Toetsing

Ongeveer een week voor de laatste ontmoeting wordt van de deelnemers verwacht dat zij een casusconceptualisatie per email naar de docenten en enkele deelnemers opsturen. Op de laatste dag wordt deze besproken in kleine groepjes als intervisiemoment. De docent beoordeelt of de casusconceptualisatie voldoet aan de eisen.

Aanwezigheid tijdens de lesblokken. Indien er een dag gemist wordt, dient er een inhaalopdracht, waarvan de inhoud afhankelijk is van het gemiste deel gemaakt te worden.

8. Groepsgrootte

Het maximum aantal deelnemers met 1 docent per dagdeel is 14.
Het maximum aantal deelnemers met 2 docenten per dagdeel is 18.

9. Gebruikte handboeken

Aan te schaffen handboeken

- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2005)
Schemagerichte therapie
Handboek voor therapeuten Houten: Bohn Stafleu Van Loghum
ISBN 9789031343355
- Loose, C., Graaf, P., & Zarbock, G. (2015)
Schematherapie met kinderen en jongeren
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds
ISBN 9789057124198
- Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010)
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis Experimentele technieken
ISBN 9789057123085

Aanbevolen handboeken

- Genderen, H. van, Jacob, G. & Seebauer, L. (2012)
Patronen doorbreken, Negatieve gevoelens en gewoonten herkennen en veranderen
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds
ISBN 9789057123559
- Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010)
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds
ISBN 9789057123085
- Arntz A., & Jacob G. (2012)
Schematherapie, een praktische handleiding
Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds
ISBN 9789057123542
- Vreeswijk, M. Van, Broersen, J. & Nadort, M.M. (2008)
Handboek Schematherapie, theorie, praktijk en onderzoek
Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
ISBN 9789031353040
- Young, J.E., & Klosko, J.S. (1999)
Leven in je leven. Leer de valkuilen in je leven kennen
Lisse: Swets & Zeitlinger
ISBN 9789026515699

10. Opleidingslocatie

RINO Zuid
Vitruviusweg 2
5624 AD Eindhoven
Tel.: 040-8700 140

11. Ontmoetingen

Dag 1: 11 februari 2019

Theorie schema's en coping stijlen

Therapeutische relatie

Onderwerpen sessie

- Theorie/concepten schematherapie (schema's en modi) + toepassing adolescenten
- Diagnostiek binnen de schematherapie oa vragenlijsten, levensverhaal, diagnostische imaginatie (oorsprong schema's)
- Opstellen van een casusconceptualisatie/modusmodel
- Aanvang therapeutische relatie: limited reparenting – oefenen emotioneel taalgebruik

Leerdoelen:

Na afloop van deze ontmoeting kunnen de deelnemers

1. Kennis van de theorie en de concepten van de schematherapie met de toepassing bij adolescenten
2. Gebruik van diagnostische middelen bij de schematherapie: vragenlijsten, diagnostische imaginatie, ...
3. Opstellen van een casusconceptualisatie i.c. modusmodel bij adolescenten
4. Kunnen toepassen van diagnostische imaginatie in het kader van de casusconceptualisatie
5. Zicht op eigen schema's en de oorsprong hiervan
6. Eigen maken van de therapeutische houding: limited reparenting

Werkvormen:

- Presentatie (powerpoint)
- Discussievormen
- Demonstratie techniek (diagnostische imaginatie)
- oefenen in 2-tallen met eigen thema of een cl.
- Demonstratie DVD modusmodel
- oefenen in 3-tallen met het opstellen van het modusmodel

Voor te bereiden literatuur

Verplichte literatuur:

- Loose, C., Graaf, P., & Zarbock, G. (2015)
Schematherapie met kinderen en jongeren
pp. 173-181   Psycho-educatie H7.7   8 pag.
pp. 192-199   Moduswerk met stoelentechniek H7.9   7 pag.
pp. 218-225   Werken met imaginatie H7.12   7 pag.
- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
conceptueel model p. 1-47   47 pag.
Schema's; diagnostiek en voorlichting p. 67-96   29 pag.

- Gieles, J. Psychologie magazine (2012). Je bent geen kind meer. Op www.schematherapie.nl staat onder "Informatie +" en "Over schematherapie" een link naar dit artikel en een filmpje dat ook interessant is om te bekijken, als informatie over schematherapie. 3 pag.
  - Boots, M. Schematherapie bij jongeren blijft veelbelovend. Psychopraktijk. 2015/6 (Leerrijk) 3 pag.
- Totaal 101 pag.**

Tijdschema

- 09.30 - 10.00 Welkom, voorstelrondje en bespreken doel en werkwijze module
- 10.00 - 10.30 Theorie van ST: historie, basisbehoeften, schema's en copingstijlen aan de hand van powerpresentatie
- 10.30 - 11.00 Theorie schemamodi powerpointpresentatie + rollenspel
- 11.00 - 11.15 Toepassing schematherapie bij adolescenten met persoonlijkheidsproblematiek in wording (borderline, depressie, Cluster C)
Presentatie + discussie met de groep
- 11.15 - 11.30 Pauze
- 11.30 - 11.45 Inleiding op opsporen schema's
- 11.45 - 12.00 Vragenlijsten YSQ, SMI, incl. jongeren.
- 12.00 - 12.30 Diagnostische imaginatie: voorbeeld docenten + oefenen in 2-tallen
- 12.30 - 13.30 Lunchpauze
- 13.30 - 14.00 Casusconceptualisatie, met het opstellen van het modusmodel.
Demonstratie DVD Lily 8 jaar
- 14.00 - 14.45 Oefenen in kleine groep (met materiaal) + nabespreking
- 14.45 - 15.00 Pauze
- 15.00 - 15.15 Doel schematherapie
- 15.15 - 15.45 Limited reparenting; inleiding op zorg en richting geven
Demo DVD
- 15.45 - 16.15 Oefenen in tweetallen met limited reparenting
- 16.15 - 16.45 Vragen nav de dag + evaluatie van de dag

Dag 2: 18 februari 2019

Vervolg therapeutische relatie
Werken met de modi: experientiele technieken (imaginatie met rescripting)

vervolg therapeutische technieken
cognitieve technieken

Onderwerpen sessie

- Therapeutische relatie: empathische confrontatie
- Werken met experientiele technieken: Imaginatie met rescripting (steunen van het gekwetste kind/aanspreken omgeving)
- Werken met cognitieve technieken: cognitieve cirkel

Leerdoelen:

Na afloop van deze ontmoeting kunnen de deelnemers

1. Verder oefenen en eigen maken van de therapeutische houding binnen de schematherapie
2. Kennis van de mogelijkheden van het gebruik van de imaginatie met rescripting
3. Toepassen van de imaginatie met rescripting in de ondersteuning van het gekwetste kind
4. Toepassen van de imaginatie et rescripting in het aanspreken van de schadelijke invloeden van de omgeving
5. Gebruik kunnen maken van cognitieve technieken

Werkvormen:

- Presentatie (powerpoint)
- onderwijsleergesprek
- Discussievormen
- Demonstratie techniek (diagnostische imaginatie met rescripting/cognitieve techniek)
- Oefenen in 2 tallen met eigen thema of een cl.
- Groepsoefening

Voor te bereiden literatuur

Verplichte literatuur:

- Loose, C., Graaf, P., & Zarbock, G. (2015)
Schematherapie met kinderen en jongeren
pp. 178-181 Psycho-educatie H7.7 4 pag.
pp. 131-136 Schematherapeutische diagnostiek en
psycho-educatie H6.2 5 pag.
pp. 136-141 Schematherapiepraktijk H6.3 6 pag.
pp. 218-225 Werken met imaginatie H7.12 7 pag.
  - Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
pp. 117-143 Experiëntiële technieken 27 pag.
pp. 97-115 Cognitieve technieken 19 pag.
- TOTAAL: 68 PAG.**

Tijdschema

- 09.30 - 09.50 Samenvatting dag 1 en bespreken ervaringen
- 09.50 - 10.45 Verder werken met limited reparenting: empathische confrontatie – uitleg via korte ppp - groepsoefening
- 10.45 - 11.00 Inleiding werken met het kwetsbare kind (powerpoint)
- 11.00 - 11.15 Pauze
- 11.15 - 11.45 Werken met het kwetsbare kind (kind modi): imaginatie met rescripting + uitleg toepassingen en mogelijkheden van imaginatie met rescripting
DVD + voordoen docent
- 11.45 - 12.30 Zelf oefenen in kleine groepjes (iets van zichzelf of vanuit een cl.)
- 12.30 - 13.30 Pauze
- 13.30 - 14.30 Werken met de disfunctionele ouder (kritische kant/modi) met aanvulling adolescenten (powerpresentatie + onderwijsleergesprek)
- 14.30 - 15.00 IR demonstratie: DVD therapeut rescript
- 15.00 - 15.30 Oefenen in tweetallen met IR; wegsturen Oudermodus (1)
- 15.30 - 15.45 Pauze
- 15.45 - 16.30 Werken met cognitieve technieken: toepassing schematherapie (cognitieve cirkel) demo via DVD + oefenen in de grote groep
- 16.30 - 16.45 Plenaire nabespreking

Dag 3: 25 februari 2019

Vragenlijsten toepassen in het modusmodel samen met cl.
Werken met de modi: experientiele technieken – beschermende modi

werken met de modi (vervolg) ; werken met de kritische kant
Werken met de gezonde adolescent

Onderwerpen sessie

- Verdieping gebruik van vragenlijsten + toepassen van vragenlijsten binnen het modusmodel en de totale behandeling van de cl.
- Werken met experientiele technieken: meerstoelentechniek werken met copingmodi
- Werken met experientiele technieken: meerstoelentechniek werken met disfunctionele oudermodus (kritische kant)
- Aandacht voor de gezonde adolescent: herkenning en gebruik van technieken om de gezonde adolescent te versterken.

Leerdoelen:

Na afloop van deze ontmoeting kunnen de deelnemers

1. de therapeutische houding binnen de schematherapie steeds verder gebruiken en verdiepen in het contact met cl.
2. Op een speelse en creatieve manier vragenlijsten en modusmodel bespreekbaar maken met cl.
3. Kennis van de mogelijkheden van het gebruik van de meerstoelentechnieken
4. Toepassen van de meerstoelentechniek bij copingmodi
5. Voor- en nadelen kunnen onderzoeken van de copingmodi met extra aandacht voor de validering van copingmodi
6. Herkennen en versterken van de gezonde adolescent (gebruik van imaginatie + andere mogelijkheden)
7. Gebruik maken van huiswerkopdrachten, aangepast aan cl.

Werkvormen:

- Presentatie (powerpoint)
- onderwijsleergesprek
- Discussievormen
- Groepsgesprek (kleine groep)
- Demonstratie techniek (meerstoelentechniek)
- Oefenen in 2 tallen met eigen thema of een cl.
- Groepsoefening

Voor te bereiden literatuur

Verplichte literatuur:

- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
pp. 287-322   Werken met schemamodi   35 pag.
  - Arntz A., & Jacob G. (2012)
Schematherapie, een praktische handleiding
pp. 227-237 De gezonde volwassene versterken. H9   10 pag.
  - Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010).
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis
pp. 73-119   Experientiele technieken   45 pag.
- TOTAAL: 90 PAG.**

Tijdschema

09.30 - 10.00   Samenvatting dag 2 en bespreken eigen ervaringen

10.00 - 10.30	In drietallen vragenlijst omzetten naar modi
10.30 - 11.00	Oefenen in uitleg naar cliënt → materialen gebruiken
11.00 - 11.15	Pauze
11.15 - 11.45	Werken met beschermers: Uitleg beschermende modi (overgave, vermijding, overcompensatie) + voorbeelden hiervan
11.45 - 12.00	DVD (voor- en nadelen van de beschermer)
12.00 - 12.30	Oefenen in (cognitief) werk (voor- en nadelen) m.b.v. stoelen
12.30 - 13.30	Lunchpauze
13.30 - 13.45	Nabespreking oefening
13.45 - 14.45	Meerstoelentechniek: kritische kant – demo of DVD + oefenen meerstoelentechniek
14.45 - 15.00	Nabespreken
15.00 - 15.15	Pauze
15.15 - 15.30	Gezonde volwassen modus inleiding + toepassing adolescenten + maken flashcard (huiswerkopdrachten)
15.30 - 15.45	Oefening gezonde adolescent: groepsimaginatie.
15.45 - 16.15	toepassing adolescenten + maken flashcard
16.15 - 16.30	korte toepassing oefenen in kleine groep
16.30 - 16.45	Nabespreken en afsluiting

Dag 4: 11 maart 2019

werken met de modi: boze modi
Limited setting

werken met heftige emoties
Therapeutische relatie

Onderwerpen sessie

- Werken met boosheid
- Hanteren van grenzen in de schematherapie
- Historisch rollenspel, aangepast aan adolescenten
- Therapeutische relatie: zicht op disfunctionele schema/modi-interacties tussen th. en cl.

Leerdoelen:

Na afloop van deze ontmoeting kunnen de deelnemers

1. De therapeutische houding binnen de schematherapie steeds verder gebruiken en verdiepen in het contact met cl.
2. Zicht op de verschillende vormen van boosheid vanuit de verschillende modi.
3. Hanteren en in interactie gaan met de verschillende vormen van boosheid
4. Gebruik van de gedragstechniek in de vorm van een historisch rollenspel
5. Historisch rollenspel toepassen bij adolescenten om te oefenen in het adequaat opkomen voor eigen behoeften.
6. Zicht op eigen schema's en modi en hoe die in interactie komen met de schema's en modi van de cl.
7. Hanteren van eigen schema's en modi in de interactie met cl.

Werkvormen:

- Presentatie (powerpoint)
- onderwijsleergesprek
- Discussievormen
- Demonstratie techniek
- Oefenen in 2 tallen met eigen (tegen)overdracht in de relatie met cl.
- Groepsoefening

Voor te bereiden literatuur

Verplichte literatuur:

- Young, J. E., Klosko J.S., & Weishaar, M.E (2005)
Schemagerichte therapie, Handboek voor therapeuten
pp. 187-217 De therapeutische relatie 30 pag.
- Genderen, H. van, & Arntz, A. (2010)
Schematherapie bij borderline persoonlijkheidsstoornis Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds
pp. 98-111 Historisch rollenspel 14 pag.
pp. 37-39 Boze/impulsieve kind 3 pag.
pp. 59-65 Grenzen stellen 7 pag.

TOTAAL: 54 PAG.

Tijdschema

09.30 - 10.00 Bespreking ervaringen

10.00 – 11.00 Werken met boosheid: vanuit de kindmodi, vanuit de beschermer, straffende ouderkant en gezonde kant – uitleg, bespreken, voorbeelden
DVD boze beschermer

Oefenen met boze beschermer en boze kind modi

11.00 – 11.15: pauze

11.15 - 12.00: Grenzen – bespreking en toepassing bij adolescenten: korte uitleg + groepsoefening bij het hanteren van grenzen bij adolescenten

12.00 – 12.30: Inleiding omgaan met heftige emoties

12.30 – 13.30: lunchpauze

13.30 – 14.00: Werken met heftige emoties, behoeften
aangepast historisch Rollenspel i.v.m. ervaren en uiten van gevoelens en behoeften naar anderen.

14.00 – 15.15: oefenen met aangepast historisch rollenspel in kleine groepjes + nabespreking in de grote groep

15.15 – 15.30: pauze

15.30 – 15.40 : De therapeutische relatie: bespreking slechtwerkende schema- en modicombinaties tussen cl. en th.

15.40 – 16.30: Oefening in 2-tal met een 'cl.', waarbij de slechtwerkende combinatie naar voor komt

16.30 – 16.45: evaluatie en afronding van de dag

Dag 5: 18 maart 2019

Bespreking toets in kleine groepje

Ouderschematherapie
Verder versterken gezonde adolescent
Evaluatie module

Onderwerpen sessie

- Intervisie -moment ahv de casusconceptualisatie (ingeleverd voor de toets)
- Ouderschematherapie: eigen schema's en modi van de ouders
- Ouderschematherapie: interactie tussen schema's en modi van de ouders en de van hun kind
- Ouderschematherapie: inleiding werken met eigen schema's/modi van de ouders
- Werken met de gezonde adolescent: verdiepende technieken

Leerdoelen:

Na afloop van deze ontmoeting kunnen de deelnemers

1. Het gebruik van het modusmodel steeds meer verdiepen in het contact met de cl.
2. Herkennen van de eigen schema's en modi van de ouders in het contact met hun kind
3. Modusinteractiecirkel (tussen ouders en kind) kunnen toepassen in het contact met ouders
4. Gebruik kunnen maken van materialen bij het opstellen van modusinteractiecirkel
5. De gezonde adolescent steeds beter herkennen + versterken
6. De therapeutische relatie als centraal element van de schematherapie kunnen hanteren (vooral via de rollenspelen)

Werkvormen:

- Presentatie (powerpoint)
- onderwijsleergesprek
- Discussievormen
- Ervaringsoefening interactie modus ouders – modus kind
- Demonstratie techniek
- Oefenen in 2 of 3-tallen met de aangeboden thema's en technieken
- Groepsoefening

Voor te bereiden literatuur

Verplichte literatuur:

Loose, C., Graaf, P., & Zarbock, G. (2015)

Schematherapie met kinderen en jongeren

Technieken gericht op de ouders Hoofdstuk 8.

De begrippen, zoals uitgelegd 8.1 en 8.2 worden als gekend verondersteld.

Het is interessant om te lezen hoe de auteurs dit vertalen naar

schematherapie bij ouders. P. 232 – 297

Totaal 65 p.

Tijdschema

09.30 - 10.00 Bespreking ervaringen

10.00 - 11.00 Bespreking casusconceptualisatie in kleine groepjes

11.00 - 11.15 Pauze

11.15 - 11.45 Ouderschematherapie:

Ervaringsoefening: interactie modus ouders – modus kind

Werken met eigen schemagenogram

11.45 - 12.15 theorie (powerpresentatie + discussie)

12.15 - 12.30 Illustratie theorie ouderschematherapie aan de hand van DVD-opname

12.30 - 13.30: pauze

13.30 - 14.00 Bespreking modusinteractiecirkel + toepassing op een casus

14.00 - 14.30: Toepassing modusinteractiecirkel met materiaal: rollenspel in kleine groep vanuit een casus

14.30 - 15.00: Inleiding werken met eigen schema's van de ouders met als doel dat ouders meer in de gezonde ouderkant te blijven.

15.00 - 15.15: pauze

15.15 - 16.15: Verdieping versterking gezonde adolescent:

- lijnoefening

- imaginatie-oefening

+ oefenen van een van deze technieken

16.15 - 16.45: evaluatie module en afscheid